

Redagavo: Ramunė Lūžaitė (1997.02.25)

Neoficialus įstatymo tekstas

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. 1-987, 95.07.03, Žin., 1995, Nr. 61-1527 (95.07.26)
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ALKOHOLIO KONTROLĖS ĮSTATYMO PAKEITIMO

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. 1-1156, 95.12.21, Žin., 1996, Nr. 8-195 (96.01.26)
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ KODEKSO, ĮMONIŲ ĮSTATYMO IR
ALKOHOLIO KONTROLĖS ĮSTATYMO PAKEITIMO

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. 1-1345, 96.05.21, Žin., 1996, Nr. 53-1247 (96.06.05)
LIETUVOS RESPUBLIKOS ALKOHOLIO KONTROLĖS ĮSTATYMO 12, 17, 20 IR 21 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO IR
PAKEITIMO ĮSTATYMAS

*** Pabaiga ***

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMO NUTARIMAI:

1.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Nutarimas
97.02.13, Žin., 1997, Nr.15-314 (97.02.19)
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ALKOHOLIO KONTROLĖS ĮSTATYMO 1 IR 30 STRAIPSNIŲ, LIETUVOS RESPUBLIKOS
TABAKO KONTROLĖS ĮSTATYMO 1, 3 IR 11 STRAIPSNIŲ, TAIP PAT LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS
1996 M. VASARIO 2 D. NUTARIMO NR. 179 ?DĖL ALKOHOLIO REKLAMOS KONTROLĖS? ATITIKIMO LIETUVOS
RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI

Pastaba: ženklai ">>" ir "<<" reiškia, kad tekstas tarp jų yra pripažintas neatitinkančiu
Lietuvos Respublikos Konstitucijos.

*** Pabaiga ***

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ALKOHOLIO KONTROLĖS
ĮSTATYMAS**

1995 m. balandžio 18 d. Nr.I-857
Vilnius
(Žin., 1995, Nr. 44-1073)

I SKYRIUS. BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatyme vartojamos pagrindinės sąvokos

Etilo alkoholis (toliau - alkoholis) - narkotinio veikimo medžiaga, galinti lemti
pripratimą ir priklausomybę nuo jos.

Alkoholio produktai - nedematūruotas etilo alkoholis, dematūruotas etilo alkoholis,
techninis etilo alkoholis, alkoholiniai gėrimai, ingredientai ir žaliavos, kuriuose yra
etilo alkoholio.

Alkoholiniai gėrimai - gėrimai, kurių turinė etilo alkoholio koncentracija sudaro nuo 1
iki 50 procentų.

Alkoholio reklama - su alkoholiniais gėrimais supažindinančios, jų gamybą, prekybą,
importą, aptarnavimo būdus ar vartojimą remiančios audio arba vizualinės informacijos
neasmenišką perdavimą įvairiais būdais ir priemonėmis, įskaitant netiesioginę alkoholio
reklamą tiesioginiam ar netiesioginiam alkoholinių gėrimų rėmimo efektui gauti.

* Netiesioginė alkoholio reklama - alkoholinių gėrimų realizavimo ir vartojimo
rėmimas populiarinant alkoholinius gėrimus gaminančių, importuojančių ar realizuojančių
įmonių pavadinimus, naudojant prekęs ženklus, simbolius, kitus būdingus alkoholinių gėrimų
požymius, >> taip pat Lietuvos Respublikoje realizuojamas prekes, gaminius, kitas materialines
informacijos laikmenas, paslaugas, tiesiogiai nesusietas su alkoholiniais gėrimais ir jų
vartojimu <<.

Alkoholinių gėrimų rėmimas - į vartotoją orientuoti informavimo ir įtikinėjimo
veiksmai, turintys įtakos apsispręsti pirkti alkoholinius gėrimus.

Alkoholio kontrolė - šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose numatytų alkoholio produktų
gamybos, importo, vidaus prekybos, vartojimo, alkoholio reklamos valstybinio reguliavimo
priemonių, skirtų alkoholinių gėrimų bendrajam suvartojimui, taip pat alkoholinių gėrimų,
kitų produktų, kuriuose yra etilo alkoholio, vartojimo nulemtoms kenksmingoms pasekmėms
sveikatai ir ūkiui mažinti, visuma.

Stacionarinės prekybos įmonės ir stacionarinės viešojo maitinimo įmonės - prekybos ir
viešojo maitinimo įmonės, kurių pastatams, kaip nekilnojamajam turtui, Lietuvos Respublikos
įstatymai ir kiti teisės aktai nustato valstybinę teisinę registraciją.

* Pastaba: 1 straipsnio 5 pastraipos nuostata "taip pat Lietuvos Respublikoje realizuojamas prekes, gaminius, kitas materialines informacijos laikmenas, paslaugas, tiesiogiai nesusietas su alkoholiniais gėrimais ir jų vartojimu" prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 25 straipsnio trečiajai daliai.

Straipsnio pakeitimai:

* Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Nutarimas
97.02.13, Žin., 1997, Nr.15-314 (97.02.19)

2 straipsnis. Alkoholio kontrolės įstatymo paskirtis ir jo reguliuojami santykiai

Alkoholio kontrolės įstatymo paskirtis - mažinti bendrąjį alkoholio suvartojimą, piktnaudžiavimą alkoholiu, jo daromą žalą sveikatai ir ūkiui, nustatyti alkoholio produktų gamybos ir prekybos valstybės monopolio įvedimo bei valstybės monopolinės teisės gaminti, parduoti ir importuoti šiame įstatyme nustatytus alkoholio produktus suteikimo ūkio subjektams teisinius pagrindus.

Šis įstatymas reguliuoja santykius, susijusius su alkoholio produktų, maisto produktų su alkoholio priedais, kitų produktų, kuriuose yra etilo alkoholio, gamyba, vidaus prekyba, laikymu, importu, eksportu, vartojimu, bei nustato valstybės alkoholio kontrolės Lietuvos Respublikoje pagrindus.

3 straipsnis. Valstybės alkoholio kontrolės politikos principai

Valstybės alkoholio kontrolės politikos principai yra:

- 1) mokesčiais mažinti alkoholinių gėrimų prieinamumą;
 - 2) valstybinio reguliavimo priemonėmis riboti privatų pelną, gautą iš alkoholinių gėrimų gamybos, importo ir prekybos alkoholiniais gėrimais;
 - 3) skatinti įmones gaminti, importuoti ir realizuoti alkoholinius gėrimus, kurių turinė etilo alkoholio koncentracija mažesnė kaip 22 procentai;
 - 4) riboti alkoholinių gėrimų realizavimo ir vartojimo rėmimą;
 - 5) papildomai naudoti nustatytos dalies akcizų už alkoholinius gėrimus įmokas sveikatos programoms rengti ir įgyvendinti;
 - 6) skatinti privačias įmones prisidėti įgyvendinant valstybės alkoholio kontrolės politiką;
 - 7) didinti visuomenės informuotumą alkoholio vartojimo daromos socialinės ir ekonominės žalos sveikatai ir ūkiui klausimais;
 - 8) didinti nevartojančių ar retai alkoholinius gėrimus vartojančių gyventojų skaičių remiant blaivybės organizacijų veiklos programas;
 - 9) remti nealkoholinių gėrimų gamybą ir prekybą;
 - 10) remti laisvos nuo alkoholio gyvenamosios aplinkos planavimą;
 - 11) skatinti laisvos nuo alkoholio socialinės aplinkos formavimą ir socialinę veiklą.
- Jeigu šio įstatymo 2 straipsnio antroje dalyje nurodyti santykiai nėra įstatymu sureguliuoti ir jiems negalima pritaikyti teisės aktų, reguliuojančių panašius santykius, nuostatų, tai sprendžiant kilusius ginčus, taikomi šio straipsnio pirmojoje dalyje išvardinti principai.

II SKYRIUS. ALKOHOLIO IR KITŲ PRODUKTŲ, KURIUOSE YRA ETILO ALKOHOLIO, GAMYBOS, PREKYBOS, IMPORTO, EKSPORTO BEI VARTOJIMO REGULIAVIMO YPATUMAI, ALKOHOLIO PRODUKTŲ KLASIFIKAVIMO, KOKYBĖS BEI VISUOMENĖS SVEIKATOS SAUGOS REIKALAVIMŲ IR RODIKLIŲ REGLAMENTAVIMAS

4 straipsnis. Alkoholio produktų gamybos, prekybos ir importo reguliavimo ypatumai

Alkoholio produktai yra priskiriami specialioms gaminiams, kurių gamybai, importui, prekybai ir vartojimui pagal šį ir kitus įstatymus bei teisės aktus taikomas ypatingas valstybinio reguliavimo režimas.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, remdamasi Prekybos įstatymo 4 straipsnio pirmąja dalimi, ypatingais atvejais gali įvesti alkoholinių gėrimų didmeninės ir mažmeninės prekybos valstybės monopolį. Monopolio įvedimo pagrindus ir sąlygas, jo įgyvendinimo tvarką nustato įstatymai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ypatingais atvejais, kai Lietuvos gyventojų ligotumas alkoholinėmis psichozėmis viršija nustatytą rodiklį, gali nustatyti alkoholinių gėrimų grupių gamybos ir importo kvotas. Ligos alkoholinėmis psichozėmis rodiklį, kurį viršijus įvedamos alkoholinių gėrimų grupių gamybos ir importo kvotos, šias kvotas bei jų įvedimo terminus nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė Sveikatos apsaugos ministerijos teikimu.

5 straipsnis. Produktų, kuriuose yra etilo alkoholio, gamybos, prekybos, importo ir vartojimo valstybinio reguliavimo ypatumai

Jei skysčiai (technologiniai, parfumerijos ir kosmetikos pramonės gaminiai ir kt.), kuriuose yra etilo alkoholio, vartojami kaip apsvaigimą sukeliantys gėrimai, tai Lietuvos Respublikos Vyriausybė turi teisę, remdamasi Sveikatos apsaugos ministerijos pateiktais šių skysčių vartojimo ir jo sąlygojamų žalingų pasekmių sveikatai statistikos atrankinių tyrimų duomenimis, reguliuoti jų gamybą, importą, vidaus prekybą ir vartojimą pagal šio įstatymo normas.

Maisto produktų su alkoholio priedais gamybos, importo bei vidaus prekybos tvarką, remdamasi šiuo ir kitais įstatymais bei teisės aktais, nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

6 straipsnis. Alkoholio produktų kokybės ir higieninių rodiklių reglamentavimas

Lietuvos Respublikoje įmonių gaminami, į ją importuojami ir Lietuvos Respublikoje realizuojami alkoholio produktai (toliau - alkoholio produktai) pagal kokybės ir higieninius rodiklius privalo atitikti Lietuvos Respublikos norminius dokumentus.

Reikalavimai alkoholio produktų kokybei nustatomi norminiuose dokumentuose, kuriuos rengia ir tvirtina Lietuvos standartizacijos tarnyba prie Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerijos.

Alkoholio produktų higieniniai rodikliai nustatomi norminiuose dokumentuose, kuriuos rengia ir tvirtina Sveikatos apsaugos ministerija.

Kiekvienai Lietuvos Respublikoje pagamintų alkoholio produktų siuntai įmonė gamintoja privalo išduoti Lietuvos valstybinės kokybės inspekcijos prie Valstybinės konkurencijos ir vartotojų teisių gynimo tarnybos nustatyto pavyzdžio šių produktų kokybę liudijantį pažymėjimą (sertifikatą).

Asmenys, atsakingi už alkoholio produktų, kurie neatitinka kokybės ir (ar) higieninių rodiklių, nustatytų Lietuvos Respublikos norminiuose dokumentuose, pagaminimą ir išleidimą į apyvartą, atsako pagal įstatymus bei kitus teisės aktus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. 1-987, 95.07.03, Žin., 1995, Nr. 61-1527 (95.07.26)

7 straipsnis. Alkoholio produktų atitikimo norminių dokumentų reikalavimams nustatymas

Ar alkoholio produktai atitinka šio įstatymo bei Lietuvos Respublikos norminių dokumentų reikalavimus, pagal kompetenciją kontroliuoja Lietuvos valstybinė kokybės inspekcija prie Lietuvos standartizacijos tarnybos, Valstybinė higienos inspekcija prie Valstybinės visuomenės sveikatos priežiūros tarnybos, Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos, kitos Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos kontrolės institucijos. Alkoholio produktų tyrimus atlieka nustatyta tvarka akredituotos laboratorijos. Alkoholinių gėrimų kokybės ir higieninės ekspertizės pagrindus, tvarką ir įkainius nustato atitinkamai Lietuvos valstybinė kokybės inspekcija prie Valstybinės konkurencijos ir vartotojų teisių gynimo tarnybos ir Sveikatos apsaugos ministerija.

Jeigu šio įstatymo ir kitų teisės aktų įgaliotos kontrolės institucijos, tirdamos nustatyta tvarka paimitus alkoholio produktų pavyzdžius, nustato, kad šie neatitinka norminių dokumentų reikalavimų, tai laikoma, kad šių reikalavimų neatitinka visa alkoholio produktų siunta, iš kurios buvo paimiti pavyzdžiai. Alkoholio produktų siuntų, kurios pagal kontrolės institucijų užsakymu atliktos ekspertizės išvadas pripažintos neatitinkančiomis šio įstatymo ir norminių dokumentų reikalavimų, realizavimo sustabdymo ir tolesnio naudojimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. 1-987, 95.07.03, Žin., 1995, Nr. 61-1527 (95.07.26)

8 straipsnis. Alkoholinių gėrimų klasifikavimas

Lietuvos Respublikoje įmonių gaminamų, į ją importuojamų ir Lietuvos Respublikoje realizuojamų alkoholinių gėrimų rūšys (toliau - alkoholiniai gėrimai) klasifikuojamos į grupes, atsižvelgiant į jų turinę etilo alkoholio koncentraciją. Kiekvienai alkoholinių gėrimų grupei turi būti nustatyta maksimali turinė etilo alkoholio koncentracija. Alkoholinių gėrimų grupės ir etilo alkoholio koncentraciją jose nustato norminiai dokumentai, kuriuos rengia Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau - VTAKT) ir tvirtina Lietuvos standartizacijos tarnyba prie Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerijos.

9 straipsnis. Alkoholinių gėrimų prekinis žymėjimas

Alkoholinių gėrimų prekinio žymėjimo reikalavimus nustato Lietuvos Respublikos norminiai dokumentai, kuriuos rengia ir tvirtina Lietuvos standartizacijos tarnyba prie Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerijos.

Lietuvos Respublikoje gaminamų ir realizuojamų alkoholinių gėrimų etiketėse privalo būti nurodyta turinė etilo alkoholio koncentracija juose.

III SKYRIUS. ALKOHOLIO PRIEINAMUMO RIBOJIMAS

I skirsnis. Alkoholio produktų gamybos valstybinis reguliavimas

10 straipsnis. Namų gamybos stiprių alkoholinių gėrimų gaminimo reguliavimas

Lietuvos Respublikoje draudžiama gaminti naminę degtinę, brogą, kitus namų gamybos stiprius alkoholinius gėrimus. Alkoholinių gėrimų pripažinimo namų gamybos stipriais alkoholiniais gėrimais kriterijus nustato VTAKT.

11 straipsnis. Alkoholio produktų gamybos Lietuvos Respublikoje valstybinio reguliavimo ypatumai

Alkoholinių gėrimų, maisto produktų etilo alkoholio priedų gamybai naudojamas etilo alkoholis turi būti pagamintas tik iš maisto žaliavų ir nedenačiuotas. Alkoholio produktų pripažinimo denatūruotais kriterijus nustato norminiai dokumentai, kuriuos rengia ir tvirtina Sveikatos apsaugos ministerija.

Lietuvos Respublikoje įmonėms draudžiama gaminti vyną pramoniniu būdu iš sulfituotų sulčių.

Lietuvos Respublikoje draudžiama diegti tokias užsienio šalių alkoholinių gėrimų gamybos technologijas, kurios skirtos žemesnės kokybės alkoholiniams gėrimams gaminti negu tose pačiose šalyse ir Lietuvoje išleidžiama analogiška aukštesnės kokybės produkcija.

12 straipsnis. Teisės gaminti alkoholio produktus suteikimas įmonėms

Įmonėms leidžiama gaminti alkoholio produktus tik turint Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos pavedimu VTAKT trejiems metams išduotą leidimą. Leidimas gaminti alkoholio produktus įmonėms išduodamas tik turint nustatyta tvarka patvirtintus norminius dokumentus, nustatančius šių produktų gamybos technines sąlygas (įrangą), kokybės ir higieninius reikalavimus bei rodiklius, alkoholinių gėrimų kokybės tyrimo laboratoriją ir nustatytos kvalifikacijos personalą. Personalo kvalifikacinius reikalavimus nustato VTAKT. Įmonės, gaminančios per metus iki 2000 dekalitų alaus ir neturinčios galimybės iširengti nuosavos laboratorijos, naudojasi kitų žinybų maisto produktų kokybės tyrimo laboratorijų paslaugomis pagal sutartis.

Leidimuose turi būti įrašytos leidžiamų gaminti alkoholio produktų, įskaitant alkoholinius gėrimus, rūšys.

Leidimų gaminti alkoholio produktus išdavimo ir atšaukimo sąlygas bei tvarką, atsisakymo juos išduoti pagrindus, remdamasi šiuo bei Įmonių įstatymu, nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. 1-1345, 96.05.21, Žin., 1996, Nr. 53-1247 (96.06.05)

13 straipsnis. Teisės gaminti atskirus alkoholio produktus suteikimas nustatytų rūšių įmonėms

Tik valstybės (valstybinės) įmonėms ir specialiosios paskirties bendrovėms šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka suteikiama teisė gaminti nedenatūruotą etilo alkoholi bei alkoholinius gėrimus, kurių turinė etilo alkoholio koncentracija viršija 22 procentus. Šis reikalavimas netaikomas šio straipsnio antrojoje dalyje nurodytai įmonei ir jai nustatytam alkoholinių gėrimų asortimentui bei AB "Sema", gaminančiai nedenatūruotą etilo alkoholi, kaip pagrindinės mielių gamybos papildomą produktą.

Tik UAB "Lietuviškas midus" šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka suteikiama teisė gaminti iki šio įstatymo priėmimo gamintus alkoholinius gėrimus.

Kitų rūšių įmonėms šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka suteikiama teisė gaminti kitus alkoholio produktus, įskaitant alkoholinius gėrimus, kurių turinė etilo alkoholio koncentracija neviršija 22 procentų.

Šio straipsnio pirmosios, antrosios ir trečiosios dalių nuostatos galioja iki 2000 m. gruodžio 31 d. Nuo 2001 m. sausio 1 d. teisė gaminti alkoholio produktus, kurių turinė alkoholio koncentracija viršija 22 procentus, suteikiama tik valstybinėms įmonėms. Alkoholio produktų gamybos valstybės monopolio įvedimo sąlygas ir tvarką nustato įstatymai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. 1-987, 95.07.03, Žin., 1995, Nr. 61-1527 (95.07.26)

II skirsnis. Alkoholio produktų importo ir eksporto valstybinis reguliavimas

14 straipsnis. Alkoholinių gėrimų įvežimo į Lietuvos Respubliką reguliavimo ypatumai

Lietuvos Respublikos piliečiams, užsieniečiams, užsienio valstybių diplomatinėms atstovybėms, laivų ir lėktuvų atsargoms priskiriamą alkoholinių gėrimų kiekį, kurį leidžiama įvežti į Lietuvos Respubliką, nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė VTAKT teikimu. Leidžiamas įvežti į Lietuvos Respubliką alkoholinių gėrimų kiekis nustatomas pagal alkoholinių gėrimų grupes.

Alkoholio produktų įvežimo į Lietuvos Respubliką ir gabenimo tranzitu per jos teritoriją tvarką įmonėms nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. 1-987, 95.07.03, Žin., 1995, Nr. 61-1527 (95.07.26)

15 straipsnis. Alkoholio produktų importo valstybinio reguliavimo ypatumai

Tik įmonėms, turinčioms Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos pavedimu VTAKT išduotą leidimą gaminti alkoholio produktus, šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka leidžiama importuoti nedenatūruotą etilo alkoholi be teisės jį realizuoti kitoms įmonėms.

16 straipsnis. Alkoholio produktų importo tvarka

Importuoti alkoholio produktus įmonėms leidžiama tik, kai jos turi:

1) šio įstatymo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų nustatyta tvarka išduotą leidimą;

2) įmonės gamintojos - užsienio šalies ūkio subjekto išduotą pažymėjimą (sertifikatą), liudijantį alkoholio produktų kokybę;

3) nustatyta alkoholinių gėrimų talpų specialų ženklavinimą.

Dokumentų, nurodytų šio straipsnio pirmosios dalies 2 punkte, informavimo reikalavimus nustato Lietuvos valstybinė kokybės inspekcija prie Valstybinės konkurencijos ir vartotojų teisių gynimo tarnybos.

Importuojamų alkoholinių gėrimų talpų specialaus ženklavimo ir jo taikymo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Įmonės, kurios importavo alkoholio produktus, privalo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka ir terminais juos užpajamuoti.

Alkoholio produktų importo tvarką, remdamasi šiuo įstatymu, nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. 1-987, 95.07.03, Žin., 1995, Nr. 61-1527 (95.07.26)

17 straipsnis. Leidimų importuoti alkoholio produktus išdavimo tvarka

Vienerius metus galiojančius leidimus importuoti alkoholio produktus, remdamasi šiuo įstatymu, išduoda Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos pavedimu VTAKT.

Leidžiamų kiekvienais metais išduoti leidimų importuoti alkoholinius gėrimus (išskyrus alų) skaičių nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos pavedimu VTAKT, remdamasi alkoholio bendrojo suvartojimo tendencijomis, alkoholio vartojimo nulemtų kenksmingų pasekmių sveikatai ir ūkiui statistikos duomenimis, tačiau kiekvienais metais galiojančių leidimų importuoti alkoholinius gėrimus (išskyrus alų) skaičius neturi viršyti dešimties. Leidimų importuoti alų skaičius yra neribojamas.

Leidimai importuoti alkoholinius gėrimus išduodami pagal viešą konkursą, kurio sąlygas bei tvarką nustato ir visuomenės informavimo priemonėse skelbia Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Leidimai importuoti alkoholinius gėrimus (išskyrus vyną ir alų) išduodami tik toms įmonėms, kurios pateikia dokumentus, liudijančius apie sudarytas sutartis tik su tokiais ūkio subjektais, kurie dėl savo produkcijos kokybės patikimumo yra įtraukti į alkoholinių gėrimų gamintojų asociacijų leidžiamus biuletenius.

Leidimuose importuoti alkoholio produktus įrašomi leidžiamų importuoti alkoholio produktų rūšys, taip pat alkoholinių gėrimų grupės.

Įmonėms, kurios turi leidimus importuoti alkoholio produktus, draudžiama pagal sutartį perduoti kitiems ūkio subjektams teisę importuoti alkoholio produktus naudojant gabenimo dokumentuose įmonių, turinčių šią teisę, pavadinimus.

Leidimų importuoti alkoholio produktus išdavimo ir atšaukimo sąlygas bei tvarką, atsisakymo juos išduoti pagrindus, remdamasi šiuo bei Įmonių įstatymu, nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. 1-987, 95.07.03, Žin., 1995, Nr. 61-1527 (95.07.26)

Nr. 1-1345, 96.05.21, Žin., 1996, Nr. 53-1247 (96.06.05)

18 straipsnis. Alkoholio produktų eksporto valstybinis reguliavimas

Alkoholio produktų eksporto tvarką, remdamasi šiuo įstatymu, nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

III skirsnis. Vidaus prekybos alkoholio produktais reguliavimas

19 straipsnis. Vidaus prekybos alkoholio produktais leidimai

Didmeninė prekyba alkoholio produktais leidžiama tik turint Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos pavedimu VTAKT vieneriems metams išduotus leidimus. Didmeninės prekybos leidimai išduodami konkurso tvarka.

Leidimai, kurie nustatyta tvarka išduodami įmonėms gaminti ar importuoti alkoholio produktus, galioja, išskyrus šio įstatymo 15 straipsnyje nustatytus atvejus, ir didmeninei prekybai alkoholio produktais, tačiau tik tomis jų rūšimis, taip pat alkoholinių gėrimų grupėmis, kurios yra įrašytos į leidimą gaminti ar importuoti alkoholio produktus. Didmeninės prekybos apimtyms privalo atitikti alkoholio produktų gamybos ar importo apimtį.

Mažmeninė prekyba alkoholiniais gėrimais leidžiama tik turint atitinkamos savivaldos vykdomosios institucijos vieneriems metams pagal šio įstatymo 20, 21 straipsnių nuostatas išduotus, esant atitinkamo policijos komisariato sutikimui, leidimus. Sezoninės prekybos alumi ir alkoholiniais gėrimais, kurių turinė etilo alkoholio koncentracija neviršija 22 procentų, leidimai išduodami kurortinio sezono laikotarpiui.

Savivaldos vykdomosios institucijos leidžiamų kiekvienais metais išduoti mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais prekybos ir viešojo maitinimo įmonėse leidimų konkretų skaičių nustato, remdamasi alkoholio bendrojo suvartojimo tendencijomis atitinkamos teritorijos administraciniame vienetė, alkoholio vartojimo nulemtų kenksmingų pasekmių sveikatai ir ūkiui statistikos duomenimis.

Savivaldybė nustato išduodamų vienkartinį leidimų prekybos ir viešojo maitinimo įmonėms prekiauti alkoholiniais gėrimais, kurių turinė etilo alkoholio koncentracija neviršija 12 procentų, masiniuose, sporto, kultūros, religiniuose, šventiniuose renginiuose, mitinguose, manifestacijose ir parodose skaičių ir juos išduoda.

Mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais ir prekybos alkoholiniais gėrimais viešojo maitinimo įmonėse leidimai išduodami pagal viešą konkursą, kurio sąlygas ir tvarką nustato ir visuomenės informavimo priemonėse skelbia savivaldybės. Leidimų išdavimo tvarką savivaldybėse kontroliuoja VTAKT atstovai.

Mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais prekybos ir viešojo maitinimo įmonėse leidimuose turi būti įrašyta leidžiamų realizuoti alkoholinių gėrimų rūšys, alkoholinių gėrimų grupės bei prekybos jais laikas ir vieta.

Leidimų įmonėms užsiimti vidaus prekyba alkoholio produktais išdavimo bei atšaukimo sąlygas ir tvarką, atsisakymo juos išduoti pagrindus, remdamasi šiuo bei Įmonių įstatymu, taip pat prekybos alkoholio produktais tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. 1-987, 95.07.03, Žin., 1995, Nr. 61-1527 (95.07.26)

20 straipsnis. Alkoholio produktų realizavimo reikalavimai

Lietuvos Respublikoje realizuoti draudžiama:

- 1) alkoholio produktus be įmonės gamintojos išduoto atitikimo pažymėjimo, liudijančio kiekvienos alkoholio produktų siuntos kokybę;
- 2) tokių rūšių alkoholio produktus, taip pat alkoholinius gėrimus pagal jų grupes, kurie neįrašyti į leidimus juos importuoti, realizuoti;
- 3) importuotus alkoholinius gėrimus be nustatyto specialaus ženklavimo, taip pat tuos importuotus alkoholinius gėrimus, kurių ženklavimas neturi įmonės, turinčios importo ir (ar) didmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais teisę, papildomos specialios žymos;
- 4) alkoholinius gėrimus, kurių etilo alkoholis pagamintas ne iš maisto žaliavų;
- 5) importuotus ar Lietuvos Respublikoje pagamintus alkoholio produktus, kurių kokybės ir (ar) higieniniai rodikliai neatitinka Lietuvos Respublikos norminių dokumentų reikalavimų;
- 6) importuotus ir Lietuvos Respublikoje pagamintus alkoholinius gėrimus, kurių prekinis žymėjimas neatitinka Codex Alimentarius reikalavimų bei Lietuvos Respublikoje galiojančių prekių ženklavimo taisyklių;
- 7) falsifikuotus alkoholio produktus;
- 8) alų, kurio tūrinė etilo alkoholio koncentracija didesnė kaip 9,5 procento;
- 9) vynus, kurių tūrinė etilo alkoholio koncentracija didesnė kaip 22 procentai;
- 10) distiliuoto etilo alkoholio gaminus, kurių tūrinė etilo alkoholio koncentracija didesnė kaip 50 procentų. Šis reikalavimas netaikomas UAB "Lietuviškas midus" gaminamiems gėrimams;
- 11) namų gamybos alų (išskyrus pagamintą pagal norminius dokumentus, kai turimas nustatyta tvarka išduotas leidimas jį gaminti) ar namų gamybos vyną;
- 12) nedematizuotą, demetizuotą etilo alkoholį bei techninį etilo alkoholį gyventojams, išskyrus nedematizuotą etilo alkoholį, realizuojamą gyventojams vaistinėse Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka;
- 13) pilstomus alkoholinius gėrimus, išskyrus prekybą jais stacionarinėse viešojo maitinimo įmonėse (be teisės išsinešti) ir pilstomą alų, parduodamą firminėse alaus daryklų parduotuvėse;
- 14) alkoholinius gėrimus nestacionarinėse prekybos įmonėse, išskyrus kioskuose parduodamą alų, gamyklų supilstytą į tara;
- 15) alkoholinius gėrimus asmenims, jaunesniems kaip 18 metų;
- 16) alkoholinius gėrimus neblaiviems asmenims;
- 17) alkoholinius gėrimus uniformuotiems pareigūnams.

Importuotų alkoholinių gėrimų (išskyrus alų) specialaus ženklavimo papildymo specialia įmonės, turinčios didmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais teisę, žyma tvarką nustato VTAKT.

Alkoholinių gėrimų pardavėjai turi teisę, reikalui esant, reikalauti iš asmenų, kurie perka alkoholinius gėrimus, pateikti asmens amžių liudijantį dokumentą.

Didmeninės prekybos įmonėms, turinčioms teisę parduoti alkoholinius gėrimus, leidžiama juos realizuoti tik toms mažmeninės prekybos ar viešojo maitinimo įmonėms, kurios turi šios prekybos leidimus.

Įmonėms, turinčioms leidimą gaminti alkoholio produktus, leidžiama juos realizuoti didmeninės, mažmeninės prekybos ar viešojo maitinimo įmonėms, turinčioms leidimus užsiimti šia veikla.

Juridiniai ir fiziniai asmenys, gaminantys arba realizuojantys nekokybiškus, falsifikuotus alkoholio produktus, suklastoję ar pateikę melagingus alkoholio produktų kokybę liudijančius atitikimo pažymėjimus ar nustatyta specialųjį ženklavimą bei žymas, atsako pagal šį ir kitus įstatymus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. 1-987, 95.07.03, Žin., 1995, Nr. 61-1527 (95.07.26)

Nr. 1-1345, 96.05.21, Žin., 1996, Nr. 53-1247 (96.06.05)

21 straipsnis. Prekybos alkoholiniais gėrimais mažmeninės prekybos ir viešojo maitinimo įmonėse tvarka

Lietuvos Respublikoje draudžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais:

- 1) sveikatos priežiūros, ugdymo, sporto įstaigose ir jų teritorijose, prie maldos namų (atstumu, kurį nustato savivaldybės kartu su religinėmis bendruomenėmis);
- 2) vaikams ir paaugliams skirtų prekių prekyvietėse;
- 3) masiniuose sporto, kultūros, religiniuose, šventiniuose renginiuose, mitinguose, manifestacijose (išskyrus alkoholinius gėrimus, kurių tūrinė etilo alkoholio koncentracija neviršija 12 procentų);
- 4) iš prekybos automatų;
- 5) tarptautinių ir respublikinių kelių pakelėse, išskyrus Lietuvos Respublikos norminiuose dokumentuose nustatytu atstumu nuo jų įrengtose stacionarinėse viešojo maitinimo įmonėse;
- 6) prekybos ir viešojo maitinimo įmonėse, kurios įrengtos degalinėse ir prie jų (savivaldybių nurodytu atstumu);
- 7) asmenims, jaunesniems kaip 18 metų;
- 8) kitais Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytais atvejais.

Prekiauti alkoholiniais gėrimais leidžiama tik išimtinai tokiai prekybai skirtose stacionarinėse prekybos įmonėse arba jų specializuotuose skyriuose, skirtuose tokiai prekybai, ir viešojo maitinimo įmonėse, išskyrus prekybą kioskuose ir prekybos įmonių nespecializuotuose skyriuose alumi, gamyklų supilstytu į tara.

Prekiauti alkoholiniais gėrimais prekybos ir viešojo maitinimo įmonėse, įrengtose ar įrengiamose daugiabučiuose gyvenamuosiuose namuose, leidžiama Daugiabučių namų savininkų bendrijų įstatymo ir Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo "Dėl Lietuvos Respublikos daugiabučių namų savininkų bendrijų įstatymo įgyvendinimo" nustatyta tvarka.

Prekybos ir viešojo maitinimo įmonėse leidžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais tik nuo 11 valandos iki kitos dienos 6 valandos ryto (prekyba alumi leidžiama nuo 8 valandos ryto). Už leidimo prekiauti alkoholiniais gėrimais prekybos įmonėse po 22 valandos, o viešojo maitinimo įmonėse - po 24 valandos išdavimą imamas dvigubo tarifo žyminis mokestis.

Savivaldos vykdomosios institucijos turi teisę riboti nustatytą alkoholinių gėrimų pardavimo laiką pagal nustatytas alkoholinių gėrimų grupes, atsižvelgdamos į įmonių padarytus prekybos alkoholiniais gėrimais tvarkos pažeidimus ir į atitinkamų policijos komisariatų pasiūlymus.

Prekybos alkoholiniais gėrimais viešojo maitinimo ir prekybos įmonėse, įskaitant neapmuitinamas parduotuves, taisyklės, remdamosi šiuo įstatymu, tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Atitinkamų policijos komisariatų vadovai turi teisę už prekybos alkoholiniais gėrimais taisyklių pažeidimus sustabdyti prekybą alkoholiniais gėrimais prekybos ir viešojo maitinimo įmonėse iki 24 valandų.

Savivaldos vykdomosios institucijos turi teisę riboti ar uždrausti prekybą alkoholiniais gėrimais valstybinių bei religinių švenčių ir masinių renginių dienomis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. 1-987, 95.07.03, Žin., 1995, Nr. 61-1527 (95.07.26)

Nr. 1-1345, 96.05.21, Žin., 1996, Nr. 53-1247 (96.06.05)

22 straipsnis. (Panaikintas)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. 1-987, 95.07.03, Žin., 1995, Nr. 61-1527 (95.07.26)

IV SKYRIUS. ALKOHOLINIŲ GĖRIMŲ VARTOJIMO MAŽINIMAS IR KONTROLĖ

I skirsnis. Alkoholio bendrojo suvartojimo mažinimo organizacinės priemonės

23 straipsnis. Alkoholio bendrojo suvartojimo mažinimo planavimas

Lietuvos Respublikos Vyriausybė savo veiklos programoje privalo nustatyti savo kadencijos laikotarpiui alkoholio bendrojo suvartojimo mažinimo rodiklius.

24 straipsnis. Alkoholio produktų gamybos, prekybos, importo, eksporto, vartojimo, jo daromos žalos sveikatai ir ūkiui statistika

Lietuvos Respublikoje nustatyta tvarka tvarkoma alkoholio produktų gamybos, vidaus ir užsienio prekybos apskaita ir statistikos informacija.

Visos įmonės, kurios gamina ir realizuoja Lietuvos Respublikoje alkoholio produktus, privalo tvarkyti jų gamybos ir vidaus prekybos apskaitą bei nustatyta tvarka teikti apie tai statistikos informaciją Statistikos departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės.

Lietuvos Respublikos užsienio prekybos alkoholio produktais apskaita tvarkoma pagal muitinėms pateikiamų krovinių deklaracijų duomenis. Statistikos informaciją apie Lietuvos Respublikos užsienio prekybą Statistikos departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka teikia Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos.

Alkoholio produktų gamybos, vidaus ir užsienio prekybos statistikoje naudojamos apskaitos ir statistikos informacijos teikimo bei skelbimo tvarka tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Lietuvos Respublikoje ne rečiau kaip kartą per metus atliekami alkoholio vartojimo, jo daromos ekonominės žalos sveikatai ir ūkiui valstybiniai ir žinybiniai atrankiniai statistikos tyrimai.

Alkoholio vartojimo, jo daromos ekonominės žalos sveikatai ir ūkiui valstybinių ir žinybinių atrankinių statistikos tyrimų organizavimo teisinius pagrindus nustato Statistikos įstatymas.

25 straipsnis. Alkoholinių gėrimų vartojimo ribojimas

Lietuvos Respublikoje vartoti alkoholinius gėrimus draudžiama:

1) visose ugdymo, sveikatos priežiūros, karinėse ir sukarintos tarnybos, policijos įstaigose ir jų teritorijose;

2) valstybės valdžios ir valdymo institucijose, išskyrus oficialius priėmimus;

3) visu rūšių viešajame transporte, išskyrus tolimojo susisiektimo traukinius, laivus, kur yra atskirai įrengtos viešojo maitinimo vietos, taip pat lėktuvus, skrendančius už Lietuvos Respublikos ribų.

Savivaldos vykdomosios institucijos turi teisę nustatyti viešąsias vietas, kuriose draudžiama vartoti alkoholinius gėrimus ar jų atitinkamas grupes.

26 straipsnis. Visuomenės informavimas apie alkoholi, jo vartojimo lemiamą žalą sveikatai ir ūkiui

Švietimo ir mokslo ministerija privalo parengti sveikatos ugdymo visose bendrojo lavinimo mokyklose ir kitose švietimo įstaigose programas bei įtraukti sveikatos ugdymo klausimus į naujai leidžiamus vadovėlius.

Visos švietimo įstaigos, suderinusios su Sveikatos apsaugos ministerija, privalo į ugdymo programas įtraukti žinias apie alkoholinius gėrimus, jų daromą žalą sveikatai ir ūkiui, sveikatai palankios aplinkos, užkertančios kelią alkoholio vartojimo daromai žalai, sveikos gyvensenos formavimą.

Lietuvos radijo ir televizijos laidose ne rečiau kaip du kartus per savaitę ir ne mažiau kaip po 5 minutes bendro laiko televizijos žiūrovams ir radijo klausytojams patogiausiu laiku turi būti transliuojamos laidos sveikatos ugdymo klausimais.

27 straipsnis. Alkoholio kontrolės programos

Lietuvos Respublikos Vyriausybė rengia, tvirtina ir įgyvendina valstybės alkoholio kontrolės programą. Valstybės alkoholio kontrolės programa finansuojama iš Valstybinio sveikatos fondo lėšų. Valstybinio sveikatos fondo steigimo ir jo lėšų šaltinių formavimo tvarką nustato įstatymai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai.

Valstybės alkoholio kontrolės programos tikslams pasiekti savivaldybės rengia ir įgyvendina savivaldybių alkoholio kontrolės programas. Savivaldybių alkoholio kontrolės programos finansuojamos iš savivaldybių sveikatos fondų lėšų. Savivaldybių sveikatos fondų steigimo ir jų lėšų šaltinių formavimo tvarką nustato įstatymai ir kiti teisės aktai.

Kiti fiziniai ir juridiniai asmenys gali rengti ir kitas alkoholio kontrolės programas, dėl jų rengimo ir įgyvendinimo teikti pasiūlymus Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Nacionalinei sveikatos tarybai (toliau - NST), VTAKT ir kitoms valstybės alkoholio kontrolės politiką formuojančioms ir įgyvendinančioms institucijoms.

Alkoholio kontrolės programos rengiamos, finansuojamos, įgyvendinamos ir kontroliuojamos pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintus sveikatos programų rengimo, tvirtinimo, finansavimo, įgyvendinimo ir kontrolės nuostatus.

28 straipsnis. Blaivybės organizacijų veiklos programų rėmimas

Blaivybės organizacijų veiklos programos nustatyta tvarka remiamos:

- 1) iš Sveikatos sistemos įstatyme nustatyto Valstybinio sveikatos fondo ir savivaldybių sveikatos fondų, labdaros ir paramos davėjų;
- 2) įmonių, įstaigų ir organizacijų Labdaros ir paramos įstatymo nustatyta tvarka;
- 3) iš kitų teisėtai įgytų lėšų.

Tvarką, pagal kurią iš Sveikatos sistemos įstatyme nustatytų sveikatos fondų remiamos blaivybės organizacijų veiklos programos, nustato šių fondų nuostatai.

II skirsnis. Alkoholinių gėrimų rėmimo ribojimas

29 straipsnis. Alkoholinių gėrimų pardavimo rėmimo ribojimas

Įmonėms, turinčioms teisę prekiauti alkoholiniais gėrimais, draudžiama naudoti tokius jų pardavimo rėmimo būdus:

- 1) dalį prekių išduoti veltui arba kaip premiją;
- 2) taikyti fiksuotas nuolaidas kuponų, išspausdintų visuomenės informavimo priemonėse, savininkams;
- 3) organizuoti nemokamą naujų alkoholinių gėrimų pavyzdžių platinimą;
- 4) teikti savo produkciją į loterijas, konkursus, žaidimus kaip prizus arba kartu su jais, išskyrus alų ir šampaną;
- 5) organizuoti mažmeninės prekybos subjektų konkursus dėl alkoholinių gėrimų pardavimo rėmimo.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė įmonėms, kurios turi nustatyta tvarka išduotus leidimus prekiauti alkoholiniais gėrimais, turi teisę nustatyti ir kitus alkoholinių gėrimų pardavimo rėmimo ribojimus.

30 straipsnis. Alkoholinių gėrimų reklamos draudimas

Lietuvos Respublikoje alkoholinių gėrimų reklama draudžiama:

- 1) per Lietuvos radijo ir televizijos stotyse pagamintas radijo ir televizijos programas, taip pat per Lietuvos spaudą;
- 2) panaudojant užsienio šalyse atspausdintus, įvežtus į Lietuvos Respubliką ir joje realizuojamus specializuotus reklaminius leidinius, skirtus alkoholio reklamai;
- 3) paštu (naudojant atvirlaiškius, vokus, pašto ženklus);
- 4) kitais audio arba vizualinės informacijos perdavimo būdais, priemonėmis, įskaitant netiesioginę alkoholinių gėrimų reklamą.

Kaip įgyvendinamas alkoholio reklamos draudimas, kontroliuoja VTAKT, Visuomenės informavimo priemonių valdyba prie Teisingumo ministerijos, savivaldybės. * >> Audio arba vizualinės informacijos turinio, apipavidalinimo, jos perdavimo būdų pripažinimo alkoholio reklama kriterijus <<, alkoholio reklamos draudimo kontrolės tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

* Pastaba: 30 straipsnio trečiosios dalies nuostata "audio- arba vizualinės informacijos turinio, apipavidalinimo, jos perdavimo būdų pripažinimo alkoholio reklama kriterijus" prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 25 straipsnio trečiajai daliai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. 1-1156, 95.12.21, Žin., 1996, Nr. 8-195 (96.01.26)

* Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Nutarimas

31 straipsnis. Alkoholinių gėrimų gamybos ir prekybos įmonių populiarinimo ribojimas

Lietuvos Respublikos ir užsienio alkoholinių gėrimų gamybos ir prekybos įmonės gali užsiimti sporto, kultūros ir kitų renginių, kurie nesusieti su alkoholiniais gėrimais ir jų vartojimu, rėmimu. Rėmimas nesuteikia jokių teisių alkoholio reklamos srityje.

III skirsnis. Alkoholio bendrojo suvartojimo mažinimo ekonominės priemonės

32 straipsnis. Importo maito mokesčio ir akcizų tarifų už alkoholio produktus diferencijavimas

Alkoholio produktų apmokestinimo maito mokesčiu ir akcizais tvarką nustato įstatymai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai.

Maito mokesčio bei akcizų už Lietuvos Respublikoje realizuojamus ir importuojamus alkoholinius gėrimus tarifai diferencijuojami pagal nustatytas alkoholinių gėrimų grupes.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė maito mokesčio ir akcizų tarifus turi reguliuoti taip, kad alkoholinių gėrimų kainos didėtų greičiau negu gyventojų pajamos.

33 straipsnis. Žyminio mokesčio už leidimus gaminti, importuoti, prekiauti alkoholio produktais tarifų diferencijavimas

Žyminio mokesčio už leidimus gaminti, parduoti, importuoti alkoholio produktus tarifai diferencijuojami atsižvelgiant į nustatytas alkoholinių gėrimų rūšis, jų grupes, prekybos alkoholiniais gėrimais laiką ir kitas šio įstatymo nustatytas sąlygas.

34 straipsnis. Minimalaus gyvenimo lygio nustatymo ypatumai

Alkoholinius gėrimus įtraukti į minimalų maisto produktų ir ne maisto prekių bei paslaugų rinkinį minimaliam gyvenimo lygiui apskaičiuoti draudžiama.

IV skirsnis. Piktnaudžiavimo alkoholiu ribojimas

35 straipsnis. Vairavimo kontrolės tvarka

Asmenys, vairuojantys transporto priemones Lietuvos Respublikoje, gali būti tikrinami dėl neblaivumo, girtumo ir alkoholio kiekio kraujyje. Darbdaviai privalo užtikrinti, kad jų darbuotojai, vairuojantys įmonių, įstaigų, organizacijų transporto priemones, prieš išvykdamį į reisą būtų tikrinami dėl neblaivumo (girtumo).

Asmenis, vairuojančius transporto priemones, vairavimo metu dėl neblaivumo ir girtumo tikrina policija. Įtarusi, kad šie asmenys neblaivūs (girti), policija panaudoja norminiuose aktuose numatytas priemones apsvaigimo laipsniui nustatyti. Asmenys, nesutinkantys su patikrinimo rezultatais, pristatomi į Sveikatos apsaugos ministerijos įgaliotas sveikatos priežiūros įstaigas apsvaigimo laipsniui nustatyti. Sveikatos priežiūros įstaigų išvada dėl neblaivumo (girtumo) yra galutinė. Sveikatos apsaugos ministerijos įgaliotos neblaivumui (girtumui) nustatyti sveikatos priežiūros įstaigos atlieka pristatytų ar besikreipiančių asmenų medicininę apžiūrą.

Asmenų, vairuojančių transporto priemones, neblaivumo (girtumo) tikrinimo tvarką, vairavimo metu leidžiamą maksimalią etilo alkoholio koncentraciją asmenų, vairuojančių antžeminio, vandens ir oro transporto priemones Lietuvos Respublikoje, iškvėpiamame ore ir kraujyje nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Neblaivių vairuotojų vairavimas transporto priemonių, leidimas vairuoti transporto priemones neblaiviams asmenims arba perdavimas vairuoti transporto priemones neblaiviams asmenims užtraukia įstatymų nustatytą baudžiamąją ar administracinę atsakomybę.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. 1-987, 95.07.03, Žin., 1995, Nr. 61-1527 (95.07.26)

36 straipsnis. Narkologinės priežiūros organizavimas

Narkologinę priežiūrą Lietuvos Respublikoje Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka pagal kompetenciją atlieka akredituotos valstybinės ir nevalstybinės sveikatos priežiūros įstaigos, medicinos personalas, besiverčiantis privačia narkologinės priežiūros praktika.

Narkologinę priežiūrą Lietuvos Respublikoje koordinuoja Lietuvos narkologijos centras, kurį steigia ir jo nuostatus tvirtina Sveikatos apsaugos ministerija. Narkologinės priežiūros tvarką nustato įstatymai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai, Sveikatos apsaugos ministerijos teisės aktai.

Lietuvos Respublikoje asmenys, apsinuodiję alkoholiu, gali būti įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka detoksikuojami savivaldybių detoksikacijos centruose ir kitose sveikatos priežiūros įstaigose. Šiuos asmenis policija gali priverstinai hospitalizuoti detoksikacijos centruose ir kitose sveikatos priežiūros įstaigose tik tuo atveju, kai:

- 1) jie savo veiksmais gali padaryti esminės žalos savo ar aplinkinių sveikatai, gyvybei;
- 2) jų būklė nesąmoninga.

Asmenų, apsinuodijusių alkoholiu, savivaldybių detoksikacijos centrų veiklos, detoksikavimo tvarką ir sąlygas nustato įstatymai ir kiti teisės aktai.

Istatymų numatytais atvejais ir tvarka gali būti apribotas asmenų, sergančių priklausomybės nuo alkoholio sindromu, veiksnumas ir jiems taikomos socialinės bei psichologinės reabilitacijos priemonės.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. 1-987, 95.07.03, Žin., 1995, Nr. 61-1527 (95.07.26)

V SKYRIUS. VALSTYBĖS ALKOHOLIO KONTROLĖS VALDYMO INSTITUCIJŲ KOMPETENCIJA

37 straipsnis. Valstybės alkoholio kontrolės politikos formavimo sistema

Valstybės alkoholio kontrolės politiką pagal kompetenciją formuoja ir koordinuoja Lietuvos Respublikos Seimas, Vyriausybė, Nacionalinė sveikatos taryba, savivaldybių tarybos, kitos įstatymų nustatytos institucijos. Jų įgaliojimus alkoholio kontrolės srityje nustato šis ir kiti įstatymai bei teisės aktai.

38 straipsnis. Nacionalinės sveikatos tarybos kompetencija alkoholio kontrolės srityje

Nacionalinės sveikatos tarybos bendrąją kompetenciją ir teises sveikatos politikos koordinavimo srityje, jos sudarymo pagrindus nustato Sveikatos sistemos įstatymas.

Nacionalinė sveikatos taryba alkoholio kontrolės srityje:

- 1) prisideda formuojant ir įgyvendinant valstybės alkoholio kontrolės politiką;
- 2) prisideda rengiant, aprobuojant valstybės alkoholio kontrolės programą ir koordinuojant jos įgyvendinimą;
- 3) prižiūri, kaip VTAKT ir kitos Vyriausybės institucijos įgyvendina alkoholio kontrolės politiką;
- 4) kaupia, apibendrina informaciją apie alkoholio kontrolės politikos efektyvumą ir teikia ją Lietuvos Respublikos Seimui ir Vyriausybei;
- 5) skelbia mokslinę, informacinę ir analitinę medžiagą, leidžia leidinius apie alkoholio kontrolės politiką Lietuvoje;
- 6) dalyvauja tarptautinių organizacijų, tiriančių ir koordinuojančių šalių alkoholio kontrolės politiką, veikloje;
- 7) kiekvienais metais daro Seime pranešimą apie alkoholio kontrolės būklę Lietuvoje;
- 8) atlieka kitas funkcijas, priskirtas jai pagal šį ir kitus įstatymus bei NST nuostatus.

39 straipsnis. Valstybės alkoholio kontrolės politikos vykdomųjų institucijų sistema

Valstybės alkoholio kontrolę pagal kompetenciją atlieka ministerijos, VTAKT, kitos Vyriausybės institucijos, valstybinės tarnybos, valstybinės inspekcijos, savivaldos vykdomosios institucijos, policija, sveikatos sistemos įstaigos. Jų kompetencija alkoholio kontrolės srityje nustato šis ir kiti įstatymai bei teisės aktai.

40 straipsnis. Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba

Šio įstatymo įgyvendinimui užtikrinti Lietuvos Respublikos Vyriausybė steigia Valstybinę tabako ir alkoholio kontrolės tarnybą. Jos kompetenciją nustato Sveikatos sistemos įstatymas, šis įstatymas bei VTAKT veiklos nuostatai, kuriuos tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

41 straipsnis. Valstybinės tabako ir alkoholio kontrolės tarnybos veiklos kontrolė

Kasmet Lietuvos Respublikos Vyriausybė iš Valstybės kontrolės departamento, Sveikatos apsaugos ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, Pramonės ir prekybos ministerijos atstovų skiria komisiją, kuri tikrina, kaip VTAKT vykdo šio įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimus, įgyvendina valstybės alkoholio kontrolės politiką.

VI SKYRIUS. ATSAKOMYBĖS UŽ ALKOHOLIO KONTROLĖS ĮSTATYMO PAŽEIDIMUS TAIKYMO TVARKA

42 straipsnis. Atsakomybė už Alkoholio kontrolės įstatymo pažeidimus

Asmenys, pažeidę Alkoholio kontrolės įstatymo reikalavimus, atsako šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka.

43 straipsnis. Administracinės atsakomybės už Alkoholio kontrolės įstatymo pažeidimus taikymo tvarka

Piliečius ir pareigūnus administracinę atsakomybę už Alkoholio kontrolės įstatymo pažeidimus įstatymų nustatyta tvarka traukia ir administracinės nuobaudas skiria valstybės įgaliotų institucijų pareigūnai.

Piliečių ir pareigūnų patraukimas administracinę atsakomybę neatleidžia jų nuo prievolės atlyginti Alkoholio įstatymo pažeidimais padarytą žalą sveikatai ir turtui.

Lietuvos Respublikoje pagaminti falsifikuoti, į ją įvežti kaip kontrabanda bei joje realizuojami alkoholio produktai, kurie neatitinka kokybės reikalavimų, reglamentuotų Lietuvos Respublikos norminiuose dokumentuose, Administracinių teisės pažeidimų kodekso nustatyta tvarka gali būti VTAKT ar kitų tam įgaliotų institucijų, kontroliuojančių įmonių komercinę ir ūkinę ar sveikatinimo veiklą, konfiskuojami.

Konfiskuotų alkoholio produktų realizavimo ar sunaikinimo, jei jie neatitinka norminių dokumentų kokybės klausimais reikalavimų, ir už juos gautų lėšų panaudojimo, specialių

sandėlių ir parduotuvių konfiskuotiems alkoholio produktams realizuoti steigimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

44 straipsnis. Ekonominių sankcijų už Alkoholio kontrolės įstatymo pažeidimus taikymas

Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba (VTAKT) arba Valstybinė higienos inspekcija prie Valstybinės visuomenės sveikatos priežiūros tarnybos, arba Lietuvos valstybinė kokybės inspekcija prie Valstybinės konkurencijos ir vartotojų teisių gynimo tarnybos, arba Visuomenės informavimo priemonių valdyba prie Teisingumo ministerijos, arba Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos, arba policija pagal savo kompetenciją turi teisę skirti įmonėms, įstaigoms, organizacijoms baudas už šio įstatymo pažeidimus.

Įmonės, pagaminusios ir išleidusios alkoholio produktus, neatitinkančius kokybės ar higienos normų reikalavimų, gaminančios, importuojančios alkoholio produktus ar jais prekiaujančios ir neturinčios šiai veiklai atitinkamo leidimo, nesilaikančios šio įstatymo 20 straipsnio pirmosios dalies 1-12 punktuose, ketvirtojoje ir penktojoje šio straipsnio dalyse numatytų alkoholio produktų realizavimo reikalavimų ar pažeidusios prekybos alkoholiniais gėrimais tvarką, privalo sumokėti iki 10 procentų jų metinės bendrosios apyvartos dydžio baudą.

Už šio įstatymo 20 straipsnio pirmosios dalies 13-17 punktuose numatytų reikalavimų nesilaikymą įmonės moka dviejų tūkstančių litų baudą, o jei šiuos reikalavimus pažeidžia pakartotinai – 1 procento jų metinės bendrosios apyvartos dydžio baudą.

Įmonės, įstaigos ir organizacijos, remiančios alkoholinių gėrimų pardavimą šio įstatymo 29 straipsnyje numatytais būdais ir (ar) pažeidžiančios šio įstatymo 30 straipsnio reikalavimus, moka 5 procentų jų metinės bendrosios apyvartos dydžio baudą (įstaigos ir organizacijos, neužsiimančios komercine-ūkine veikla, moka dešimties tūkstančių litų baudą).

Baudas už alkoholio produktų, neatitinkančių kokybės normų reikalavimų, gamybą ir išleidimą į apyvartą, šio įstatymo 20 straipsnio pirmosios dalies 1, 4, 5 punktuose numatytų alkoholio produktų realizavimo reikalavimų nesilaikymą skiria Lietuvos valstybinė kokybės inspekcija prie Valstybinės konkurencijos ir vartotojų teisių gynimo tarnybos.

Baudas už alkoholio produktų, neatitinkančių higienos normų reikalavimų, gamybą ir išleidimą į apyvartą, šio įstatymo 20 straipsnio pirmosios dalies 5 ir 12 punktuose numatytų alkoholio produktų realizavimo reikalavimų nesilaikymą skiria Valstybinė higienos inspekcija prie Valstybinės visuomenės sveikatos priežiūros tarnybos.

Baudas už šio įstatymo 20 straipsnio pirmosios dalies 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15 ir 16 punktuose, šio straipsnio ketvirtojoje ir penktojoje dalyse numatytų reikalavimų nesilaikymą bei prekybos alkoholiniais gėrimais prekybos ir viešojo maitinimo įmonėse tvarkos pažeidimus skiria policija. Policijos vardu skirti baudas turi teisę policijos komisariatu vadovai.

Kitais šio įstatymo pažeidimų atvejais, taip pat baudas už alkoholio produktų gamybą, importą, eksportą ar prekybą be šiai veiklai reikalingo leidimo, kaip ir už alkoholinių gėrimų pardavimo rėmimą ir (ar) reklamą, skiria VTAKT (už reklamą spaudoje, per radiją ir televiziją bauda skiria Visuomenės informavimo priemonių valdyba prie Teisingumo ministerijos).

Šiame straipsnyje numatytos baudos išieškomos įstatymų nustatyta tvarka ne vėliau kaip per mėnesį nuo pažeidimo padarymo dienos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. 1-987, 95.07.03, Žin., 1995, Nr. 61-1527 (95.07.26)

Nr. 1-1156, 95.12.21, Žin., 1996, Nr. 8-195 (96.01.26)

Nr. 1-1156, 95.12.21, Žin., 1996, Nr. 8-195 (96.01.26)

45 straipsnis. Piniginių baudų išieškojimas

Šio įstatymo 44 straipsnio pirmojoje dalyje nurodytų institucijų nutarimas dėl piniginės baudos skyrimo už šio įstatymo pažeidimus, kuriame nurodomas baudos dydis (suma), siunčiamas teisės aktų pažeidėjui.

Piniginė bauda turi būti sumokama į šio įstatymo 44 straipsnio pirmojoje dalyje nurodytų institucijų sąskaitas banke ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo dienos, kurią šio įstatymo pažeidėjams įteiktas nutarimas paskirti baudą.

46 straipsnis. Nesumokėtų piniginių baudų išieškojimas ir delspinigių už laiku nesumokėtas pinigines baudas skaičiavimas

Ūkio subjektų nesumokėtas pinigines baudas kartu su delspinigiais, kurie už kiekvieną dieną sudaro 0,2 procento piniginės baudos, išieško šio įstatymo 44 straipsnio pirmojoje dalyje nurodytos institucijos ne ginčo tvarka.

47 straipsnis. Nutarimo taikyti ekonominę sankciją vykdymo atidėjimas

Jei yra aplinkybių, dėl kurių nedelsiant įvykdyti nutarimą taikyti ekonominę sankciją negalima, šio įstatymo 44 straipsnio pirmojoje dalyje nurodytų institucijų pareigūnas, kuris priėmė nutarimą, pagal ūkio subjektų, dėl kurių priimtas nutarimas, motyvuotą pareiškimą gali atidėti nutarimo vykdymą iki mėnesio.

Nutarimų taikyti ekonomines sankcijas atidėjimo pagrindus nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

48 straipsnis. Nutarimų dėl ekonominių sankcijų taikymo apskundimas

Ūkio subjektai, nesutinkantys su šio įstatymo 44 straipsnio pirmojoje dalyje nurodytų institucijų nutarimu dėl ekonominių sankcijų taikymo, gali per vieną mėnesį nuo nutarimo

paskelbimo dienos kreiptis į teismą dėl šio nutarimo atšaukimo arba jo pakeitimo ir nuostolių atlyginimo.

Kreipimasis į teismą nesustabdo šio įstatymo 44 straipsnio pirmojoje dalyje nurodytų institucijų nutarimų dėl ekonominių sankcijų taikymo vykdymo, jeigu teismas nenustato kitaip.

Šio įstatymo 44 straipsnio pirmojoje dalyje nurodytos institucijos nutarimas dėl ekonominių sankcijų už teisės aktų pažeidimus taikymo ir jo pagrindimas skelbiami viešai.

49 straipsnis. Nuostolių atlyginimo tvarka

Nuostoliai, ūkio subjektų patirti dėl šio įstatymo 44 straipsnio pirmojoje dalyje nurodytų institucijų nutarimų, pažeidžiančių šio įstatymo reikalavimus, atlyginami iš nutarimus priėmusių institucijų lėšų, kurios vėliau išieškomos iš kaltųjų asmenų.

50 straipsnis. Išieškotų ekonominių sankcijų sumų skirstymo tvarka

Lėšos, kurios šio įstatymo nustatyta tvarka išieškomos į šio įstatymo 44 straipsnio pirmojoje dalyje nurodytos institucijos sąskaitą pagal šios institucijos pareigūnų priimtus nutarimus taikyti ekonomines sankcijas, naudojamos tokia tvarka:

1) 50 procentų pagal pavedimus pervedama į pagal Sveikatos sistemos įstatymą Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyto Valstybinio sveikatos fondo specialiąją sąskaitą;

2) 25 procentai pagal pavedimus skiriama savivaldybių, kurių teritorijoje yra ūkio subjektai, kuriems taikomos ekonominės sankcijos, sveikatos fondams, o 5 procentai iš jų - savivaldybių švietimo fondams sveikatos ugdymo mokyklose tikslams;

3) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytos dalys jos nustatyta tvarka skiriamos šio įstatymo 44 straipsnio pirmojoje dalyje nurodytos institucijos pareigūnams ir asmenims, padėjusiems išaiškinti Alkoholio kontrolės įstatymo pažeidimus, dėl kurių buvo skirta piniginė bauda, skatinti (iki 5 procentų, bet ne daugiau 10 000 litų už kiekvieną išaiškintą pažeidimą).

Asmens, padėjusio išaiškinti Alkoholio kontrolės įstatymo pažeidimus, anonimiškumą garantuoja šis įstatymas.

Ekonominių sankcijų sumos, kurias išieško ne ginčo tvarka šio įstatymo 44 straipsnio pirmojoje dalyje nurodytos institucijos, Sveikatos sistemos įstatymo nustatytiems sveikatos fondams turi būti pervedamos ne vėliau kaip per 10 dienų nuo tų sumų patekimo į šio įstatymo 44 straipsnio pirmojoje dalyje nurodytos institucijos sąskaitą.

51 straipsnis. Ginčai dėl Alkoholio kontrolės įstatymo pažeidimų

Juridinių ir fizinių asmenų ginčai dėl šio įstatymo pažeidimų bei materialinės atsakomybės už juos sprendžiami teismine tvarka.

Lietuvos Respublikos ir užsienio juridinių bei fizinių asmenų ginčai dėl šio įstatymo pažeidimų sprendžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka, jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse nenumatyta kitaip.

VII SKYRIUS. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

52 straipsnis. Alkoholio kontrolės įstatymo įsigaliojimas

Alkoholio kontrolės įstatymo 4 straipsnio antroji ir trečioji dalys, 5 straipsnio antroji dalis, 6 straipsnio antroji, trečioji ir ketvirtoji dalys, 7 straipsnis, 8 straipsnis, 9 straipsnio pirmoji dalis, 10 straipsnis, 11 straipsnio pirmoji dalis, 12 straipsnis, 13 straipsnio pirmoji ir ketvirtoji dalys, 14 straipsnis, 16 straipsnio antroji, trečioji, ketvirtoji ir penktoji dalys, 17 straipsnio antroji, trečioji ir septintoji dalys, 18 straipsnis, 19 straipsnio aštuntoji dalis, 20 straipsnio antroji dalis, 21 straipsnio šeštoji dalis, 24 straipsnis, 30 straipsnio trečioji dalis, 32 straipsnio antroji dalis, 33 straipsnis, 35 straipsnio trečioji dalis, 36 straipsnio antroji ir ketvirtoji dalys, 43 straipsnio ketvirtoji dalis, 47 straipsnio antroji dalis, 50 straipsnio pirmosios dalies 3 punktas įsigalioja Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo "Dėl Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo 52 straipsnyje nurodytų straipsnių įgyvendinimo" nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. 1-987, 95.07.03, Žin., 1995, Nr. 61-1527 (95.07.26)

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

□